

تفاهم نامه پارک فناوری های صنایع فرهنگی و جهاد دانشگامی چه هدفی را دنبال می کند؟

فصلی جدید برای استارت آپ های صنایع دستی

دو هفته پیش تفاهم نامه همکاری میان پارک ملی علوم و فناوری های صنایع فرهنگی و جهاد دانشگامی هنر با هدف حمایت از استارت آپ های حوزه فرهنگی امضا شد و قرار است از این پس رویدادها و استارت آپ های این حوزه حمایت بیشتری داشته باشند. ورود استارت آپ ها به حوزه صنایع دستی اتفاق جدیدی نیست و تقریباً از نیمه دهه ۹۰ پای خود را در این حوزه باز کردند.

سال نوزدهم | شماره پیاپی ۲۶۴۲ | یکشنبه ۲۹ مردادماه ۱۴۰۲ | قیمت ۵ هزار تومان

www.payama.ir

آژانس حفاظت محیط زیست آمریکا اعلام کرد آلودگی آب آشامیدنی میلیون ها آمریکایی

۲

نگاه کارشناس

حفاظت یادست درازی به جنگل ها؟

الهام فریدونی

کارشناس ارزیابی و آمایش سرزمین

۲

وضعیت اشعه فرابنفش

برابر اطلاعات اپلیکیشن sun smart حداکثر شدت اشعه فرابنفش (UV) در ساعاتی از امروز در برخی شهرها به شرح زیر خواهد بود

تهران	۹	بسیار زیاد
مشهد	۹	بسیار زیاد
اصفهان	۱۰	بسیار زیاد
تبریز	۱۰	بسیار زیاد
شیراز	۱۲	حداکثر
کرمان	۱۲	حداکثر
اهواز	۷	زیاد
زاهدان	۱۲	حداکثر
بندرعباس	۱۰	بسیار زیاد

معمولاً در ساعات میانی روز، شدت اشعه افزایش می یابد. به همین دلیل به شهروندان توصیه می شود از حضور در زیر نور آفتاب اجتناب کنند. همچنین در مواقعی که شاخص شدت اشعه «زیاد» تا «حداکثر» است، استفاده از عینک آفتابی، کرم ضد آفتاب و لباس های آستین بلند ضروری است.

نگاهی به گزارش مرکز پژوهش های مجلس از آسیب شناسی تشکل های کارگری در ایران

قدرت چانه زنی کارگران از دست رفت

راهبردهای سنتی تشکل یابی برای جمعیت پراکنده کارگران دیگر جوابگو نیست

۶

بیم نابودی «هامون» تا «آمودریا»

سیاست های آبی طالبان صدای همسایگان شمالی افغانستان را درآورده است

- پافشاری دولت بر حفر چاه ژرف
- دادگاه بین المللی محیط زیست راهگشاست
- نیاز به اجماع علیه سیاست های آبی طالبان

۴ و ۵

یادداشت

زخم بازار کار از فقدان نظام صنفی یکپارچه

علی حدیری

کارشناس رفاه و تامین اجتماعی

قوانین حوزه تشکل های کارگری معطوف به رویکردهای صنفی و حرفه ای مستقل نیست و اکثر آنها بر اساس قانون کار شکل گرفته اند. در قانون کار نیز از شورای اسلامی کارگران، به عنوان تشکل کارگری اسم برده شده است. افراد منتخب این شورا بر اساس مولفه ها و ملاحظات غیرصنفی و سندیکایی با تأیید مراجع حکومتی روی کار می آیند. به طور طبیعی این نحوه تشکل یابی و انتخاب نمایندگان نمی تواند برای کارگران جامعیت داشته باشد. همچنین استقلال تشکل های کارگری را به مسلخ می برد و به طور طبیعی چنین نمایندگانی نمی توانند به طور مستقل حقوق کارگران را مطالبه کنند.

ادامه در صفحه ۶

خبر

آغاز پیش فروش بلیت اتوبوس اربعین از پایانه مرزی خسروی

۵۰۰ صندلی در ایام اربعین، خاطرنشان کرد: رزینی های انجام شده است تا از ظرفیت ناوگان برخی دستگاه های اجرایی، بخش خصوصی و صنایع برای جابه جایی زائران اربعین خصوصاً در موج برگشت از پایانه مرزی خسروی استفاده شود.

عملیات اربعین از ۲۷ مرداد آغاز می شود و زائرانی که با وسایل حمل و نقل عمومی همچون اتوبوس قصد دارند که راهی مرزهای زمینی شوند، می توانند از امروز اقدام به تهیه بلیت کنند.

او از افزایش حدود ۳۰ درصدی قیمت بلیت اتوبوس در این ایام خبر داد و افزود: چون اتوبوس ها مجبورند یک طرف مسیر را خالی برون، این افزایش قیمت برای آنها در نظر گرفته شده است.

به گفته مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان کرمانشاه تفاوت قیمت ها به دلیل نوع و ظرفیت اتوبوس ها شامل ۲۵ نفره، ۳۰ نفره و ۴۲ نفره است.

کرمانشاه خبر داد: عرضه بلیت در سایت های رسمی و باجه متمرکز فروش بلیت در پایانه مسافری شهید کاویانی انجام خواهد شد.

او ادامه داد: زائران می توانند از امروز علاوه بر تهیه بلیت رفت، بلیت برگشت را نیز رزرو کنند. مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان کرمانشاه از تشدید نظارت بر عرضه بلیت با هدف جلوگیری از تخلفات و افزایش قیمت نیز یاد کرد و گفت: قیمت مصوب هر مسیر در پایانه ها نصب شده است.

او با اشاره به فعالیت ۱۵۲ دستگاه اتوبوس در استان با ظرفیت بیش از چهار هزار و

کرمانشاه، نیشابوری - پیش فروش بلیت اتوبوس اربعین از روز ۲۳ مرداد آغاز شده است و متقاضیان سفر زمینی به عراق در ایام اربعین می توانند در مسیرهای مختلف، بلیت اتوبوس مورد نظر خود را رزرو کنند.

البته در مسیر تهران-مهران که پرتقاضاترین مسیر تردد جاده ای در ایام اربعین به شمار می رود، فروش قطعی بلیت اتوبوس اربعین برای سایر مسیرها، فروش قطعی بلیت اتوبوس اربعین از شهرهای مختلف به مرزهای شش گانه اربعین (مهران، خسروی، شلمچه، چذابه، ترمچین و باشماق) صورت می گیرد.

مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان کرمانشاه از آغاز پیش فروش بلیت اتوبوس اربعین از مقصد پایانه مرزی خسروی به سراسر کشور و بالعکس خبر داد.

«فریبرز کریمی» در گفت و گو با مهر، اعلام کرد: این پیش فروش مربوط به بلیت اتوبوس از پایانه های مختلف استان های سراسر کشور به پایانه مرز خسروی و بالعکس است.

خبر

کاهش محسوس آبرفتگی ها در منطقه ۳ قم

دو تن با تغییراتی تبدیل به گلخانه شده است و مشکل این کانال باید رفع شود؛ چرا که دغدغه جدی مناطق ۳ و ۲ و ۶ به شمار می رود و اگر عملیاتی نشود، به نقاط بحرانی تبدیل می شود.

میرهادی با تأکید بر اینکه یکی دیگر از دغدغه های جدی در منطقه ۳، بحث خیابان مدرس است که علی رغم تلاش ها به عنوان مسئله اصلی این مسیر نیاز به کانال دارد، گفت: در این باره بودجه ای را در سال جاری پیشنهاد کردیم که به دلایلی انجام نشد و باید برنامه ریزی لازم صورت گیرد تا این مسیر در جهت تکمیل آب های سطحی منطقه ۳ انجام شود. او با اشاره به اینکه مهمترین پروژه آب های سطحی در زمینه آب های سطحی

بود که خوشبختانه در حال تکمیل است، تصریح کرد: کوجه ۲۵ شهید نواب نیز یکی از مسائل مهم آن آب های سطحی بود که اجرایی شد و چند اقدام پیشگیرانه نیز در سطح منطقه اتفاق افتاده است.

مدیرکل نظارت بر خدمات شهری شهرداری قم با بیان اینکه پروژه هدایت آب های سطحی جاده کوه سفید نیز یکی از پروژه های بود که عملیاتی شد، مطرح کرد: همچنین پل شهید اوسطی یکی از موضوعات مهم برای آب های سطحی بود که رفع شد.

قم، توکلی - مدیرکل نظارت بر خدمات شهری شهرداری قم گفت: در سال های گذشته طرح ها و پروژه های مختلفی در زمینه هدایت آب های سطحی در سطح منطقه ۳ انجام شده که نقش مهمی در کاهش آبرفتگی ها داشته است. «سید محسن میرهادی» در جلسه شورای خدمات شهری منطقه ۳ با موضوعات و مشکلات منطقه در تمامی حوزه های خدمات شهری اظهار داشت: در منطقه ۳ پروژه های خوبی در زمینه آب های سطحی از سال ۹۸ شروع شد و چند مصوبه در مورد جمع آوری آب های سطحی داشتیم. او با بیان اینکه با این مصوبات، خیابان هایی که دچار معضلات در زمینه آب های سطحی بود، با پیگیری در سطح منطقه به نتایج خوبی دست یافته است که جای تقدیر دارد. افزود: در بارندگی قبل نیز با ورود به موقع خدمات شهری اتفاق خاصی در زمینه آبرفتگی اتفاق نیفتاد و بعد از آن نیز تدابیری صورت گرفت تا ساماندهی لازم اتفاق بیفتد.

مدیرکل نظارت بر خدمات شهری شهرداری قم اضافه کرد: در حال حاضر دو دغدغه مهم در منطقه وجود دارد که شامل بحث کانال آب های سطحی حذافصل پل شهید دستغیب تا هفتاد و دو تن است و در این باره بودجه ای برای آن دیده شده تا عملیاتی شود. قسمتی از هفتاد و

خبر

پیشرفت فیزیکی ۵۰ درصدی پروژه انتقال آب خلیج فارس به مس شهربابک

کرمان - پروژه خط انتقال آب خلیج همیشه فارس به مجتمع مس شهربابک در راستای تأمین و تخصیص منابع آبی پایدار برای اجرای طرح های توسعه این مجتمع، به طول ۹۶ کیلومتر در حال انجام است.

رئیس دفتر فنی طرح جامع مدیریت آب و باطله مجتمع مس شهربابک گفت: این خط لوله از شهریورماه ۱۴۰۱ با ایلای به شرکت پیمانکاری فراب و نظارت طرح جامع مدیریت آب و باطله به حالت عملیاتی درآمده است که در حال حاضر پس از گذشت بیش از ۳۶۱ روز از شروع پروژه، پیشرفت واقعی پروژه نزدیک به ۵۰ درصد است.

«امینی» اضافه کرد: در بخش اجرایی پروژه انتقال آب، نزدیک به ۸۸ کیلومتر جاده دسترسی جهت عملیات لوله گذاری و نزدیک به ۵۲ کیلومتر کانال برداری انجام شده است که در مجموع حدود ۱۶ کیلومتر از کانال حفر شده آماده عملیات لوله گذاری است.

او با تأکید بر این نکته که عملیات حمل لوله از کارخانه سازنده به پروژه، ریسک، فیتینگ و جوشکاری به صورت مداوم در حال انجام است، گفت: ساخت لوله های بخش اول این پروژه که از نقطه صفر تا دشت بنه یکه ادامه دارد و در حال انجام است و لوله های بخش دوم پروژه که از دشت بنه یکه تا معدن میدوک ادامه دارد، در حال انتقال به کارخانه سازنده جهت شروع عملیات ساخت است.

این پروژه با مهندسی و طراحی شرکت آب و محیط خاورمیانه به عنوان مشاور پروژه، پیمانکاری شرکت فراب و تحت نظارت طرح جامع آب مجتمع مس شهربابک آغاز شده است که با خط لوله ۹۶ کیلومتری آب خلیج فارس را به معدن مس میدوک و مجتمع مس شهربابک می رساند.

نوبت دوم

آگهی مزایده عمومی

شهرداری فولاد شهر به استناد مصوبه شورای اسلامی شهر در نظر دارد نسبت به فروش (یک) دستگاه خودرو سواری سوزوکی گرند ویتارا (شاسی بلند) با قیمت پایه ۱۹/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (کارشناسی رسمی دادگستری) از طریق مزایده عمومی اقدام نماید. متقاضیان می توانند جهت اطلاع از شرایط و دریافت اسناد و بازدید حداکثر تا روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی WWW.SETADIRAN.IR مراجعه نمایند.

(لازم به ذکر است کلیه متقاضیان در صورت شرکت در مزایده باید تا قبل از روز بازگشایی پاکت ها نسبت به ارائه ضمانتنامه بانکی بصورت حضوری به دبیرخانه شهرداری اقدام نمایند. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۲۹ حسین ایزدی - شهردار فولادشهر

نشانی آگهی: ۱۵۴۶۷۵۸

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای ۱۴۰۲/۱۵

شماره فراخوان در صفحه اعلان عمومی سامانه تدارکات الکترونیکی دولت:

۲۰۰۲۰۰۱۵۴۵۰۰۰۰۱۸

مناقصه گزار: تولید نیروی برق زاهدان

نوع مناقصه: مناقصه عمومی یک مرحله ای

موضوع مناقصه: خرید و نصب یک دستگاه فیلتر هوس جهت واحد شماره ۵ نیروگاه کنارک

مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۹۲۵۰۰۰۰۰۰ ریال (ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار می بایست مطابق با فرمت آیین نامه تضمین معاملات دولتی مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۲ و از زمان بازگشایی پیشنهاد قیمت دارای ۳ ماه اعتبار و همچنین قابلیت تمدید به مدت ۳ ماه دیگر باشد)

تاریخ دریافت اسناد مناقصه: از ساعت ۸ صبح روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۲

نحوه دریافت اسناد مناقصه: مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس setadiran.ir

ضمناً اعلام دریافت اسناد توسط مناقصه گر به صورت کتبی از طریق نامبر شماره ۰۵۴۳۳۲۹۱۱۳۰ الزامیست.

تاریخ تحویل و بارگذاری پاکت های مناقصه: حداکثر تا ساعت ۱۵:۳۰

روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۲

نحوه تحویل پاکت های مناقصه: پاکت های مناقصه که توسط مناقصه گر تهیه می شود می بایست به دو شکل تحویل شود:

۱- بارگذاری پاکت ها بصورت الکترونیکی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مطابق با زمان بندی.

۲- تحویل فیزیکی اصل پاکت الف اسناد مناقصه مطابق با زمان بندی به آدرس زاهدان، زبایشهر بلوار پیامبر اعظم روبروی درب بیمارستان پیامبر اعظم، ساختمان نیرو دبیرخانه شرکت تولید نیروی برق زاهدان: تلفن: ۰۵۴۳۳۲۹۱۱۳۰ (تحویل پاکت ها به هر دو روش الزامیست)

تاریخ و محل بازگشایی پاکت های مناقصه: پاکت های مناقصه (الف - ب-ج) در روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۳ ساعت ۱۱ صبح بازگشایی می گردد، محل بازگشایی، امور تدارکات و قراردادهای شرکت تولید نیروی برق زاهدان می باشد.

مدت تحویل کالا: ۲ ماه شمسی پس از انعقاد قرارداد.

شرکت تولید نیروی برق زاهدان

نشانی آگهی: ۱۵۴۶۷۵۸

سیاست‌های آبی طالبان صدای همسایگان شمالی افغانستان را درآورده است

بیم نابودی «هامون» تا «آمودریا»

— AFP — (۲)

کشورهای منطقه دربارهٔ اقدامات آبی امارت اسلامی افغانستان احساس خطر کرده‌اند

نیاز به اجماع علیه سیاست‌های آبی طالبان

ازبکستان، تاجیکستان و ترکمنستان در اجلاسی به چاره‌جویی مسئله آب پرداختند، اما ایران در این نشست حضور نداشت

پس از احداث سد انحرافی کمال‌خان و کانال‌های منحرف‌کنندهٔ آب که آب هیرمند را به‌سمت گودزره هدایت می‌کنند و طبیعتا حقایهٔ هامون را قطع می‌کنند، نوبت به کانالی موسوم به «قوش تپه» رسید تا علاوهبر ایران، کشورهای آسیای مرکزی هم از گزند جاذبلی‌های آبی طالبان در امان نمانند.
خلاف آنچه در مورد ایران وجود دارد، افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی هیچ توافقنامه‌ای در مورد استفاده از آب ندارند و براساس قوانین بین‌المللی، افغانستان به‌اندازهٔ سه کشور آسیای مرکزی حق دارد از آب آمودریا استفاده کند. پس از تکمیل و بهره‌برداری از کانال قوش‌تپه، جوامع پایین‌دستی در ازبکستان و ترکمنستان ممکن است ۱۵ درصد از آب آمودریا را که اکنون به این دو کشور می‌ریزد، از دست بدهند.
چالش مشترک حول محور آب که همهٔ این چهار کشور را تهدید می‌کند، شاید بتواند راه حل مشترکی داشته باشد؛ راه‌حلی مانند یک اجماع منطقه‌ای.

اما، طالبان سناریوی خود را رسانه‌ای کرد. سناریویی که البته اجزای آن را از پیش نوشته و بارها از آن صحبت کرده بود.

🔗 اظهار نظر متفاوت از یک بازدید

۲۲ مرداد، طالبان در بیانه‌ای اعلام کرد که امکان بازدید هیئت ایرانی از بندهای کمال‌خان و کجکی وجود ندارد. وزارت خارجه امارت اسلامی افغانستان بازدید کارشناسان ایرانی از ایستگاه دهرآود را تأیید و اما ادعا کرد که هیئت ایرانی بعد از مشاهده و اندازه‌گیری جریان آب سال جاری آبی را به‌مراتب کمتر از سال نرمال آبی ارزیابی کرده است.

در بخش دیگری از این بیانه آمده بود: «امارت اسلامی افغانستان متعهد در قول و عمل است، تا هر خیر ممکن مخصوصا در بخش آب را که ماده حیاتی برای زندگی بشر است، به مردم خویش و ساکنان سیستان ایران برساند. در همین راستا به‌منظور رفع ابهامات به تاریخ ۱۸ اسد (مرداد) سال ۱۴۰۲ زمینهٔ بازدید هیئت فنی جمهوری اسلامی ایران از دستگاه آب‌شناسی دهرآود مساعد

(هیرمند) به‌صورت دلتا بسیار مشکل شده است. همچنین، براساس تحلیل آمار و ارقام جریان آب، به وضوح می‌توان دریافت که هیچ نوع فعل و ارادهٔ انسانی در عدم تأمین حقایهٔ ایران دخیل نیست، بلکه حالت مجبره باعث امر شده است.»

طالبان حتی در این بیانه باز هم سیاست «وعده به خرمن» خود را ادامه داده و اعلام کرده است: «درصورت بازندگی و مساعد شدن شرایط مطلوب حقایهٔ ساکنین پایین‌دست دریای هلمند (هیرمند) در ولایت نیمروز افغانستان و سیستان در جمهوری اسلامی ایران تأمین خواهد شد.»

همزمان با انتشار این بیانه، «مطبع‌الله عابد» سخنگوی وزارت انرژی و آب امارت اسلامی به رسانه‌های داخلی افغانستان گفت که «هیچ‌کسی نمی‌تواند از بندهای کجکی و کمال‌خان بازدید کند» اما طبق معاهدهٔ سال ۱۳۵۱ طرف ایرانی فقط می‌تواند در حالت‌های خاص مطابق صراحت ماده پنجم پروتکل اول و براساس یک مکانیزم خاص از ایستگاه دهرآود دیدن کند.»

آن‌سوی مرز واکنش‌ها به بازدید ایران، انکار بود و این‌سوی مرز، در ایران، اما اصرار بر اینکه بازدید از سرچشمهٔ حوضهٔ آبریز هیرمند انجام شده است. حسن کاظمی قمی، نمایندهٔ ویژه رئیس‌جمهوری درامور افغانستان یکی از کسانی بود که اعلام کرد هیئت این کشور از بندهای کجکی و کمال‌خان افغانستان بازدید کرده‌اند.

اما آنچه معاون وزیر نیرو اعلام کرده است با آنچه طالبان و حتی کاظمی قمی می‌گوید فرق دارد. به گفتهٔ «محمد جوانبخت» برای نخستین‌بار از زمان معاهدهٔ سال ۱۳۵۱ رودخانهٔ هیرمند و تشکیل کمیساران آب این رودخانه، هیئت فنی جمهوری اسلامی ایران از محل ایستگاه آب‌سنجی دهرآود در بالادست سد کجکی روی رودخانهٔ هیرمند بازدید به عمل آورد: «هیئت کارشناسی ایران پس از مشاهدهٔ میزان آب رودخانه در ایستگاه آب‌سنجی دهرآود، خواستار تحویل حقایهٔ جمهوری اسلامی ایران شد و توافق شد در نشست‌های کمیتهٔ فنی در آیندهٔ نزدیک دربارهٔ نحوهٔ تحویل حقایه تصمیم‌گیری شود.»

🔗 آن‌سوتر در آسیای مرکزی

همزمان با این اتفاقات، در آسیای مرکزی نیز بیم از سیاست‌های آبی طالبان بالا گرفت مدعی شد: «هیئت ایرانی بعد از مشاهده و اندازه‌گیری جریان آب در دستگاه آب‌شناسی دهرآود سال جاری آبی را در اثر خشکسالی‌های ناشی از پدیدهٔ جهانی تغییراقلیم و تداوم سال‌های گذشته به‌مراتب کمتر از سال نرمال آبی ارزیابی کردند. روزی که هیئت ایرانی آب را در دستگاه دهرآود اندازه‌گیری کرد، جریان آب کمتر از هفت مترمکعب در ثانیه بود که این وضعیت واقعا تکان‌دهنده است.»

موضوع کاهش آب در حوضهٔ آبریز هیرمند بر اثر خشکسالی و کاهش بارندگی، اصلی‌ترین تأکید این بیانه بود: «هیئت ایرانی دریافتند که دریای هلمند(هیرمند) دارای جریان آب است و مانند ازغنداب، ارغستان و ترنگ به‌صورت کامل خشکیده و تنها در حالات سیلابی آب در آنها جریان می‌یابد که دراین‌صورت رسیدن آب دریای هلمند

بسیاری از رسانه‌های منطقه پس از این اجلاس نوشتند منظور از فشار بر منابع آبی آمودریا آب‌گیری کانال قوش‌تپه است که قرار است پخش عمده‌ای از آب آمودریا را به مسیر دیگری منتقل کند. پیش از این، در دوم اوت (۱۱ مرداد)، یعنی درست دو روز پیش از برگزاری نشست عشق‌آباد، تحلیلگران آسیای میانه از نگرانی‌های جدی دولت‌های این کشورها دربارهٔ کمبود آب و تأیید تأثیر کانال قوش‌تپه بر کاهش آب خبر داده بودند.

طالبان پروژهٔ احداث کانال قوش‌تپه را در اوایل بهار ۲۰۲۲ اعلام کرد و ساخت آن چند هفته بعد در ماه می آغاز شد. این کانال قرار است به‌طول ۲۸۵ کیلومتر در شمال افغانستان ایجاد شود و می‌تواند ۵۵۰ هزار هکتار زمین کشاورزی را آبیاری کند. همچنین خالف آنچه در مورد ایران وجود دارد، افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی هیچ توافقنامه‌ای در مورد استفاده از آب ندارند و براساس قوانین بین‌المللی، افغانستان به‌اندازهٔ سه کشور آسیای مرکزی محق استفاده از آب آمودریا است. پس از تکمیل و بهره‌برداری از کانال قوش‌تپه، جوامع پایین‌دستی در ازبکستان و ترکمنستان ممکن است ۱۵ درصد از آب آمودریا را که اکنون به این دو کشور می‌ریزد، از دست بدهند.

🔗 همه نیازمند اجماع

«افشین زرگر» کارشناس حقوق بین‌الملل معتقد است که افغانستان نقشه آبی در منطقه می‌چیند که برای بسیاری از امتیازات در سایر حوزه‌ها دست بالا را می‌دهد اما آنچه برای طالبان یک اهرم سیاسی است، برای کشورهای مانند ایران یا ترکمنستان و ازبکستان، دقیقا اقتصاد، محیط زیست، معیشت و همه چیز است: «طبیعتا بارها هم شنیده‌اید که در این موارد بهتر است به معاهده‌های پیشین رجوع شود که محل رجوع حل اختلاف و مانند آن را خودش مشخص کرده است. ما می‌دانیم که بر مبنای حقوق بین‌الملل کشورها پایستی پایبند به تعهدات بین‌المللی خود باشند در غیر این صورت برایشان مسؤلیت ایجاد خواهد کرد. حتی اگر حکومت عوض شود تعهدات عینی که مربوط به سرزمین هستند در هر حال منتقل می‌شوند یعنی حکومت‌های جانشین باید پایبند تعهدات حکومت پیشین باشد. حداقل در مورد کشور ایران این معاهده وجود دارد.»

به گفته او طبیعتا هر بار بعد از یک بحث در مورد معاهده ۱۳۵۱ این انتقاد به وجودمی آید که افغانستان و به طور خاص طالبان از هیچ قاعده‌ای تمکین نمی‌کنند: «زمانی که کشوری به تعهدات خود پایبند نیست باید از مکانیزم‌های بازارنده استفاده کنیم. یکی از این مباحث الزام آور بحث «معامله به مثل» یا «عمل متقابل» است، حتی ایران می‌تواند در مورد چنین موافقنامه‌ای از مراجع قضایی بین‌المللی کمک بگیرد البته شرایطی دارد. می‌دانیم که این شرایط هم دشوار است. بنابراین راهگشا ترین روش برای ایران و حتی کشورهای آسیای مرکزی استفاده از دیپلماسی است. اما ما زمانی این موضوعات را مطرح می‌کنیم که طرف مقابل ما کشوری مطیع قانون بین‌الملل باشد نه کشوری که

ایپام ما|ایران می‌گوید که فقط از ایستگاه سنجش «دهراود» بازدید کرده است و هنوز کارشناسان ایرانی حتی نتیجهٔ این بازدید را اعلام نکرده‌اند. دولت ایران می‌گوید هیچ اطلاعی از وضعیت سد کجکی ندارد و افغانستان می‌گوید اجازهٔ بازدید از سد و سنجش با هیچ متر و معیاری را نخواهد داد. اما بلافاصله پس از سفر ایران، اعلام کرد که کارشناسان ایرانی در مورد نبود آب و خشکسالی بالادست حوضهٔ آبریز هیرمند متقاعد شده‌اند. اما این فقط ایران نیست که نمی‌تواند با این زمامدار تازه از راه رسیده، به نتیجه‌ای قانع‌کننده و اجرایی برسد، بلکه سایر همسایگانش نیز از توسعهٔ طرح‌های عمرانی‌اش در امان نیستند. برخی کارشناسان می‌گویند راهی جز اجماع منطقه‌ای علیه سیاست‌های آبی طالبان وجود ندارد. حالا مدت‌هاست از هامون تا آمودریا، تحت‌تأثیر سیاست‌های آبی طالبان یا از بین رفته است یا در حال از بین رفتن است: چیزهایی که علاوهبر اهمیت محیط زیستی در منطقه، میراث معنوی طبیعی حوزهٔ تمدنی ایران زمین نیز به حساب می‌آیند.

می‌تواند در برابر قانون و حقوق بین‌الملل سرکش باشد شرایط متفاوتی دارد.» او توضیح می‌دهد که در چنین شرایطی کشورها از قدرت خود استفاده می‌کنند: «قدرت به معنای حمله نظامی و نیروی نظامی نیست. اتفاقا ایران به دلیل نفوذ بسیار بالا در افغانستان، آن هم در شرایطی که حکامان این کشور فقط نماینده قشری از مردم هستند می‌تواند از نفوذش استفاده کند. در حال حاضر پشتون‌ها در قدرت هستند که تلاش می‌کنند خودشان را از حوزه تمدنی ایران جدا کنند. اما بیشتر اقوام این کشور ذیل حوزه تمدنی ایران می‌گنجد و خود این موضوع برای طالبان یک تهدید است. آنچه ایران به سانگی از دست داد امتیاز «شناسایی» و به «رسمیت شناختن» بود. آنچه در حال حاضر یکی از ابزارهای قوی ماست ایجاد نوعی اجماع منطقه‌ای برای مقابله با کشوری است که نه به حقوق بین‌الملل متعهد است و نه به حقوق بنیادین همسایگان.

— AFP — (۲)

پس از تکمیل و بهره‌برداری از کانال قوش‌تپه، جوامع پایین‌دستی در ازبکستان و ترکمنستان ممکن است ۱۵ درصد از آب آمودریا را که اکنون به این دو کشور می‌ریزد، از دست دهند

به گفته زرگر یک اجماع منطقه‌ای می‌تواند طالبان را ترد کند: «اما سوالی که باید به آن صادقاته جواب بدهیم این است که آیا ما از شانس های خودمان درست استفاده کرده ایم؟ که به نظر من پاسخ این سوال منفی است. مقام ارشد سیاسی می‌گوید اگر طالبان حقایه را تأمین نکند ما او را به رسمیت نمی‌شناسیم اما شما بیشتر او را شناسایی کرده‌اید. این ها اشتباهات ایران است. افغانستان به ایران نیاز دارد. نه فقط به ایران بلکه به کشورهای همسایه. این کشور محصور در خشکی است. این‌ها همه برای ما امتیاز است که نتوانستیم از آن استفاده کنیم. زرگر اما به حضور ایران در یک اجماع منطقه‌ای با حضور به کشور ترکمنستان، تاجیکستان و ازبکستان امیدوار نیست:

« ببینید یک چالش مشترک وجود دارد. سیاست‌های آبی طالبان دارد هر چهار کشور را متضرر می‌کند اما در این اجلاس از ایران به عنوان یک کشور مادر خبری نیست. شاید ایران باید پیشگام برگزاری چنین نشست بود. اما متأسفانه ایران نتوانسته است در منطقه هم درست بازی کند و جایگاهش را تثبیت نکند. البته شکل دهی این اجماع غیر ممکن نیست و راهی است که باید جدی برای آن برنامه ریزی کند. لازم آن در وهله نخست بازمینی چگونگی روابط خارجی به ویژه روابط همسایگی و منطقه‌ایست.»

مترمکعب در شبانه‌روز از طریق خط انتقال به طول ۶ کیلومتر به خطوط آبرسانی در شهرستان نیمروز متصل و بخشی از کمبود رفع می‌شود: «این طرح پس از نصب تجهیزات و تکمیل خط وارد مدار تولید و بهره‌برداری می‌شود. همچنین، خط انتقال دیگری در قالب طرح جهاد آبرسانی نیز در حال انجام است. این خط در مرحلهٔ تهیهٔ لوله و مصالح مورد نیاز قرار دارد. در گام دوم ظرفیت نهایی چاه شماره ۳ که دو هزار و ۵۰۰ مترمکعب در شبانه‌روز است، تا پایان سال وارد مدار خواهد شد: «برای

چاه‌های شماره ۲ نیز نصب آب‌شیرین‌کن و اجرای خط انتقال در دستورکار قرار دارد و با برنامه‌ریزی صورت‌گرفته و پیرو سفر وزیر کشور به سیستان مقرر شد چاه‌های ژرف جدید با حمل دکل حفاری به سیستان آغاز شود. در حال حاضر شرکت آبقا آمادهٔ مذاکره با سرمایه‌گذاران جهت واگذاری کار و احداث آب‌شیرین‌کن است که اگر به نتیجه برسد و توافق صورت گیرد، در گام‌های بعدی انجام

آب‌شیرین‌کن در محل چاه شماره ۳ با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذار که در حال اخذ مجوزهای قانونی و مرحلهٔ انعقاد قرارداد به سرمایه‌گذار است، احداث می‌شود و با توجه به اینکه استفاده از دستگاه‌های شیرین‌سازی آب توسط شرکت دانش‌بنیان صورت می‌گیرد، تجهیز واحد شیرین‌سازی و نصب آن زمان نیاز دارد که البته در حال انجام است: «قرار است این شرکت دانش‌بنیان تجهیزاتاتی احداث کند که راندمان شیرین‌سازی آب چاه به بالای ۹۰ برسد، شرایطی که در کشور برای اولین‌بار رخ می‌دهد، چرا که عرف شیرین‌سازی آب‌شیرین‌کن‌ها ۷۰ درصد است. با توجه به محدودیت شرایط محیط زیستی منطقه و ضرورت مدیریت پساب در این طرح از تجهیزاتاتی استفاده می‌شود که بیشترین راندمان را داشته باشد و کمترین پساب را تولید کند.»

طبق آنچه مدیر عامل شرکت آب‌وفاضلاب این استان اعلام می‌کند، در فاز اول هزار

پافشاری دولت بر حفر چاه ژرف

به رغم انتقادهای کارشناسی، وزارت نیرو طرح‌های قبلی را دنبال می‌کند

ایپام ما| دولت می‌گوید مطابق آنچه نظر عموم کارشناسان کشور است، برای تأمین آب و حل بحران خشکی در سیستان، در کنار دنبال کردن موضوع تأمین حقایهٔ ایران از هیرمند، نگاهش را از رودخانهٔ مرزی برداشته است و تلاش می‌کند با کمک راه‌های جایگزین حداقل آب شرب شهروندان این منطقه را تأمین کند. یکی از این راهکارها، حفر آب ژرف و استحصال آب‌هایی است که چندین هزار سال، در قلب زمین مانده‌اند. کارشناسان می‌گویند این کار نه‌تنها اقتصادی نیست، بلکه این آب حتی درصورت استحصال و بهره‌برداری دردی دوا نمی‌کند. اما دولت همچنان اصرار بر انجام آن دارد.

مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب سیستان‌ولجوستان به «ایپام ما» می‌گوید که دشت سیستان با وجود اهمیت بسیار بالا برای ایران و متأثربودن محیط‌زیست کشور افغانستان از وضعیت آن، تحت‌تأثیررفتار طالبان دربارهٔ سهم ایران از آب هیرمند یا بحران روبه‌رو شده است. براساس آنچه «علیرضا قاسمی» می‌گوید حتی چایتمه‌ها که به‌عنوان منابع تأمین آب شرب شهرها و روستاهای سیستان در

— AFP — (۲)

در فاز نخست و در صورت تأمین اعتبار ۱۹ هزار مترمکعب در شبانه‌روز آب شیرین به شبکه‌های روستایی دچار کمبود آب تزریق می‌شود

گزارش

